

četrtek, 28. november 2019

P9_TA(2019)0082

Ukrepi za obravnavo vpliva razzodbe STO v sporu v zvezi z Airbusom na evropsko kmetijstvo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. novembra 2019 o ukrepih za obravnavo vpliva razzodbe STO v sporu v zvezi z Airbusom na evropsko kmetijstvo (2019/2895(RSP))

(2021/C 232/10)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju odločitve, ki jo je 2. oktobra 2019 sprejel arbiter STO v sporu o subvencijah Airbusu (DS316) in v kateri je dovolil protiukrepe, ki jih lahko Združene države Amerike uvedejo na izvoz iz Evropske unije, v višini 7,5 milijarde USD (6,8 milijarde EUR),
  - ob upoštevanju uradne odločitve, ki jo je 14. oktobra 2019 sprejel organ za reševanje sporov STO in v kateri je dovolil te protiukrepe,
  - ob upoštevanju odločitve ZDA, da z 18. oktobrom 2019 za nekatere agroživilske proizvode in za nekatere nekmetske proizvode uvedejo dodatne carine v višini 25 % *ad valorem*, za nekmetske proizvode pa v višini 10 % *ad valorem*,
  - ob upoštevanju ustreznih členov Uredbe (EU) št. 1144/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o ukrepih za informiranje o kmetijskih proizvodih in njihovo promocijo, ki se izvajajo na notranjem trgu in v tretjih državah ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 3/2008 ⁽¹⁾ (v nadaljevanju: uredba o promociji) in Izvedbenega sklepa Komisije z dne 18. novembra 2019 o sprejetju delovnega programa za leto 2020 o ukrepih za informiranje o kmetijskih proizvodih in njihovo promocijo, ki se izvajajo na notranjem trgu in v tretjih državah,
  - ob upoštevanju ustreznih členov Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov ⁽²⁾ (uredba o enotni skupni ureditvi trgov (SUT)),
  - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker so ZDA najpomembnejši izvozni trg za kmetijske proizvode iz EU-28 in ker je ta izvoz leta 2018 znašal 22,3 milijarde EUR (16,2 % vsega izvoza agroživilskih proizvodov), zaradi česar predstavlja nenadomestljiv trg v smislu vrednosti in količine;
- B. ker bodo agroživilski izvoz, vreden 4,3 milijarde EUR (60 % skupne vrednosti protiukrepov), prizadele nove carine v višini 1,1 milijarde EUR;
- C. ker bo odločitev ZDA najbolj prizadela Združeno kraljestvo, Francijo, Španijo, Italijo, Nemčijo in Irsko, negativno pa bo vplivala tudi na agroživilski sektor v drugih državah članicah EU;
- D. ker bodo glavni kmetijski proizvodi, na katere so usmerjene sankcije ZDA, prepoznavni proizvodi EU z zelo visoko dodano vrednostjo, ki so pogosto zaščiteni v okviru shem kakovosti EU (vino in žgane pijače, kot so single malt whisky, oljčno olje in mlečni izdelki, kot sta maslo in sir);

⁽¹⁾ UL L 317, 4.11.2014, str. 56.

⁽²⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

četrtek, 28. november 2019

- E. ker so ti ukrepi, četudi v manjši meri, usmerjeni tudi na druge kmetijske proizvode, kot so namizne oljke, svinjina, kava, keksi, predelano sadje, agrumi, školjke, žgane pijače in kašmir;
- F. ker so kmetje in gospodarski subjekti v agroživilski verigi po ruskem embargu ponovno žrtve nekmetijskega trgovskega spora, na katerega nimajo vpliva, in lahko odločitev ZDA o uporabi teh carin traja v nedogled, dokler ne bodo države članice začele upoštevati resolucije STO o sporu v zvezi z Airbusom;
- G. ker se bo nestabilnost notranjega trga EU, ki se sooča z motnjami zaradi ruskega embarga in se mora pripraviti na gospodarsko škodo, ki jo bo povzročil morebitni izstop Združenega kraljestva iz EU, s protiukrepi ZDA le še poglobila in se bo zato povečala gospodarska in pravna negotovost za evropske proizvajalce v tem sektorju, ki je že po naravi nestabilen;
- H. ker ZDA lahko v skladu z določbami svojega prava povzročijo tako imenovani carinski vrtiljak, ki bo posredno prizadel tudi druge proizvode in povečal gospodarske posledice protiukrepev ter imel nesorazmeren negativni učinek na agroživilski sektor;
- I. ker spor pred STO o subvencijah Boeingu še poteka;
- J. ker bo v nekaterih sektorjih, kot so namizne oljke (ki ga je že prizadela ameriška uvedba carin novembra 2017) in oljčno olje, odločitev ZDA še poslabšala že tako nestabilno stanje na notranjem trgu, v drugih sektorjih, kot so vino, viski in mlečni izdelki, pa bi lahko povzročila resne motnje na trgu nasploh; ker bi odločitev torej ogrozila rast, naložbe in ustvarjanje delovnih mest ter povzročila znatno zmanjšanje konkurenčnosti in tržnega deleža, katerih vzpostavljanje je bilo dolgotrajno in ki bi si jih lahko povrnili le stežka in na dolgi rok;
- K. ker bodo carine privedle do znatnih zvišanj cen za potrošnike ter gospodarskih izgub in izgube delovnih mest za podjetja na obeh straneh Atlantika, od česar bodo imeli na koncu koristi kvečjemu proizvajalci zunaj EU in ZDA;
- L. ker v skladu z veljavnimi pravili EU ni mogoče preoblikovati promocijskih kampanj, ki so že bile odobrene in so usmerjene na trg ZDA, in bodo nekateri ukrepi, ki se že izvajajo za promocijo proizvodov z zelo visoko vrednostjo, brezplodni, če bodo uvedene nove carine;
- M. ker je kmetijstvo EU, ki je že po naravi zelo občutljivo, vse bolj vpeto v mednarodne trge, zaradi česar je pomembno ohranjati konstruktivne trgovinske odnose nasploh in verigo preskrbe z visokokakovostnimi prehrabnimi proizvodi, ki izpolnjujejo zahteve potrošnikov;
1. izraža globoko zaskrbljenost zaradi postranske škode, s katero se srečuje agroživilski sektor EU v vsej agroživilski verigi zaradi odločitve ZDA o uvedbi protiukrepev za Evropsko unijo zaradi spora v zvezi z Airbusom; meni, da je nesprejemljivo, da mora kmetijski sektor nositi velik del stroškov tega pravnega spora, ki izvira iz sektorja, s katerim nima nikakršne povezave; obžaluje odločitev o uvedbi dajatev na tako veliko število kmetijskih proizvodov;
  2. globoko obžaluje nepripravljenost ZDA za sodelovanje v prizadevanjih EU, da bi našla pravočasno rešitev s pogajanjem še pred začetkom veljavnosti carin; je zaskrbljen, ker so ZDA doslej zavračale sodelovanje z EU pri iskanju pravočasne rešitve za ameriško in evropsko letalsko industrijo v okviru dolgoletnega spora med Airbusom in Boeingom;
  3. podpira Komisijo v njenih prizadevanjih in jo poziva, naj še naprej poskuša najti rešitve s pogajanjem, da bi omilila trenutno napetost na področju trgovine med obema stranema;
  4. poudarja potrebo po usklajenem in enotnem odzivu EU, zlasti ker so carine določene tako, da na države članice vplivajo v različnem obsegu, zato da bi poskušali omajati skupno stališče Unije;

četrtek, 28. november 2019

5. poziva Komisijo, naj podrobno spremlja agroživilski trg EU, da bi pravočasno odkrila motnje zaradi uporabe carin, kumulativnih učinkov z drugimi spremembami na trgu, vključno s tistimi, ki izhajajo iz veljavnega ruskega embarga, ter posrednega učinka izrinjenih proizvodov na verigo preskrbe s hrano;
6. Komisijo poziva, naj prouči učinek teh protiukrepov na prizadete sektorje in notranji trg ter, kjer bo utemeljeno, v skladu s pravili STO in v mejah proračuna zagotovi hitro podporo sektorjem, ki jih bodo te carine najbolj prizadele; v zvezi s tem izraža globoko obžalovanje, ker v proračunu za leto 2020 ni ustreznih finančnih sredstev za te namene;
7. poziva Komisijo, naj razmisli o uporabi orodij v okviru enotne skupne ureditve trga, kot so sistemi zasebnega skladiščenja in umik s trga, ter vse nove ali druge razpoložljive instrumente in ustrezne ukrepe za odpravo motenj, ki se pojavijo na notranjem trgu;
8. pozdravlja napoved Komisije, da bo pregledala veljavno sekundarno zakonodajo, ki jo pokriva enotna skupna ureditev trga, da bi gospodarskim subjektom omogočila podaljšanje promocijskih kampanj v ZDA in omogočila večjo prožnost pri vodenju takih promocijskih kampanj v tretjih državah, da bi se ti subjekti lahko odzvali in okrepiли svoje ukrepe v ZDA ter omilili vpliv na potrošnike ali se po potrebi preusmerili na druge trge s preoblikovanjem ukrepov, ki so že bili odobreni za trg ZDA; poziva Komisijo, naj čim prej uvede te spremembe in sprejme dodatne ukrepe za zagotovitev večje prožnosti pri vodenju promocijskih kampanj v okviru uredbe o promociji;
9. vztraja, da so sankcije ZDA izjemne in jih gospodarski subjekti niso mogli predvideti in obvladati; zato poziva Komisijo, naj prilagodi pravila nadzora in revizije tako, da gospodarski subjekti ne bodo kaznovani zaradi neizogibnih prilagoditev, ki jih bodo primorani izvesti za promocijske ukrepe oziroma zaradi neizvajanja že načrtovanih promocijskih ukrepov;
10. poziva Komisijo, naj v skladu s členoma 2 in 9 uredbe o promociji sprejme horizontalne ukrepe za informiranje in promocijo, ki lahko vključujejo obiske na visoki ravni ter udeležbo na sejnih in razstavah mednarodnega pomena za izboljšanje podobe in promocijo teh proizvodov;
11. ugotavlja, da bi morala Komisijo zaradi te posebne težave na trgu razmisliti o uporabi določb iz členov 15 in 19 uredbe o promociji, da bi podprla gospodarske subjekte, ki bodo morali okrepiti svoja prizadevanja za vstop na trg ZDA, in jim pomagati pri zmanjšanju ovir za vstop;
12. poziva Komisijo, naj v okviru razpoložljivih možnosti odobri dodatne razpise, obenem pa poveča dodeljena sredstva za promocijo za leto 2019, ker so sredstva letnega proračuna že vezana, da bi preprečila zamude pri hitrem odzivanju na protiukrepe ZDA;
13. podpira razširitev horizontalne uredbe o promociji in opiranje na strokovno znanje nacionalnih uradov za trgovinsko promocijo, da bi gospodarskim subjektom pomagali izboljšati in utrditi njihov položaj na tretjih trgih in najti nove trge za proizvode EU, ob upoštevanju reforme skupne kmetijske politike in prihodnje revizije uredbe o promociji;
14. poudarja, da je v teh okoliščinah ključno preprečiti nadaljnje zmanjševanje proračunskih sredstev za skupno kmetijsko politiko in izvesti reformo njene rezerve za krizne razmere, saj na kmetijski sektor vse bolj vplivajo nestanovitnost in politično motivirane mednarodne krize, ki zahtevajo odločen in učinkovit proračunski odziv;
15. poudarja, da je treba diverzificirati izvozne trge in zagotoviti dostop do trga za agroživilske proizvode, ki so jih prizadele carine ZDA, tako da se odpravijo tehnične ovire, ki še vedno obstajajo in gospodarskim subjektom preprečujejo, da bi v celoti izkoristili izvozne možnosti, ki se ponujajo v okviru drugih trgovinskih sporazumov;
16. ponavlja, da je zavezan prosti trgovini in odprtim trgovim, ker so povečali gospodarske in zaposlitvene možnosti za številna mala in srednja podjetja v ZDA in EU, ter poudarja pomen konstruktivnih trgovinskih odnosov, ki so vzajemno koristni za EU in ZDA;

četrtek, 28. november 2019

17. poudarja, da podpira ohranitev trgovinskega sistema, ki temelji na pravilih, in STO kot institucije ter priznava potrebo po celoviti reformi, zlasti kar zadeva pritožbeni organ STO;
  18. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
-